

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa P. W.

przeciwko P. S.A. w B.

o przywrócenie do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 grudnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 czerwca 2015 r., sygn. akt VII Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 18 czerwca 2015 r. oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 25 lutego 2015 r. przywracającego powoda do pracy u strony pozwanej.

Wyrok Sądu Okręgowego pozwana spółka zaskarżyła w całości. Zarzucono naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie wskazania w treści uzasadnienia wyroku podstawy prawnej w oparciu, o którą Sąd Okręgowy, w ślad za Sądem pierwszej instancji przyjął, że umowa o pracę z 3 kwietnia 2013 r. zawarta na czas określony od dnia 14 kwietnia 2013 r. do dnia 13

kwietnia 2016 r. jest umową o pracę na czas nieokreślony; oraz poprzez nie odniesienie się w uzasadnieniu do zarzutu apelacyjnego naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 328 § 2 k.p.c.; a także naruszenie art. 378 § 1 w zw. z art. 379 pkt 5 oraz art. 386 § 2 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie z urzędu bezwzględnej przesłanki nieważności postępowania, jaką jest pozbawienie pozwanej możliwości obrony praw.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej oparto na przesłance oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W uzasadnieniu wniosku skarżąca wskazała na naruszenie prawa procesowego przez Sądy obu instancji polegające na niewskazaniu podstawy prawnej, co nie tylko w sposób prima facie zauważalny uniemożliwia polemikę z argumentacją Sądów orzekających (co samo w sobie stanowi pozbawienie możliwości obrony praw), ale budzi wątpliwości co do skutków prawnych wyroków. Ponadto, że niewskazanie podstawy prawnej wyroku stanowi zaprzeczenie konstytucyjnego prawa do sądu (art. 45 § 1 Konstytucji RP) rozumianego jako prawo do rzetelnego procesu. Pozbawia stronę możliwości oceny skutków prawnych ewentualnych dalszych czynności procesowych (co do zaskarżenia wyroku).

Powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, z ostrożności procesowej o jej oddalenie, a także o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego w wysokości prawem przepisanej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572). Przesłanki przedsądu są określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje wtedy, gdy zachodzi choćby jedna z nich. Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej wiąże z twierdzeniem o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ze względu na rażące naruszenie

przepisów prawa procesowego polegające na niewskazaniu podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. postanowienia SN: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134) wielokrotnie wskazywano, że odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżąca musi wykazać, w czym – w jej ocenie – wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, czy postanowienie SN z 1 grudnia 2015 r., I PK 68/15). Przy czym, sam rzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie SN z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743). Tym samym szczególna podstawa przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga samodzielnego (czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych) wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (por. postanowienie SN z 4 lutego 2014 r., II UK 458/13, LEX nr 1644551).

W ocenie Sądu Najwyższego skarżąca nie wykazała, że skarga jest oczywiście zasadna w przedstawionym wyżej rozumieniu.

Po pierwsze, wskazując na naruszenie prawa procesowego przez Sądy obu instancji polegające na niewskazaniu podstawy prawnej, skarżąca nie sprecyzowała we wniosku jak i jego uzasadnieniu przepisu prawnego, którego naruszenie (w sposób kwalifikowany) zarzuca. Przyjmując, że chodziło o naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., skarżąca nie wykazała, że naruszenie to, uwzględniając ustalenia faktyczne dokonane w tej sprawie oraz wywód prawny zawarty w zaskarżonym wyroku, skutkowało wadliwym rozstrzygnięciem sprawy.

Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. może być zarzucane w skardze kasacyjnej tylko wyjątkowo, gdy wady uzasadnienia uniemożliwiają dokonanie kontroli kasacyjnej z uwagi na jego sporządzenie w sposób nie pozwalający na zorientować się w przyczynach natury faktycznej i prawnej, które legły u podstaw rozstrzygnięcia (por. wyrok SN z 15 kwietnia 2015 r., I CSK 278/15, LEX nr 2021936 oraz powołane tam orzeczenia; wyrok SN z 8 lipca 2015 r., II PK 282/14, LEX nr 1771522; wyrok SN z 2 grudnia 2014 r., I UK 139/14, LEX nr 1561322). Skoro naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. może stanowić uzasadnioną podstawę skargi kasacyjnej tylko wyjątkowo, to tym bardziej we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej i w jego uzasadnieniu powinna znaleźć się argumentacja prawna wskazująca na kwalifikowany charakter naruszenia tych przepisów i ich wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika natomiast, że zawieranie między pozwaną a powodem umów o pracę na łączny okres 8 lat, w świetle dokonanych ustaleń faktycznych (których skarżąca nie kwestionuje), nie było uzasadnione i stanowiło obejście prawa. Sąd pierwszej instancji ustalił - co Sąd drugiej instancji podzielił - że motywem zawierania długotrwałych umów terminowych przez pozwaną była możliwość łatwiejszego, bezproblemowego i taniego dostosowania się do aktualnych zmieniających się wymogów rynkowych. Sąd drugiej instancji uznając taką praktykę za obejście prawa, umowę, która wiązała strony, zakwalifikował jako umowę na czas nieokreślony (tj. umowę, w której strony z góry nie określiły terminu jej rozwiązania). Wywód ten, pomimo że Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wprost nie sprecyzował przepisu prawnego, z którego wynika skutek nieważności postanowienia czynności prawnej zmierzającej do obejścia prawa, w ocenie Sądu Najwyższego jest wystarczający do dokonania kontroli kasacyjnej zaskarżonego wyroku. Tym samym bezpodstawnym jest twierdzenie skarżącej o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ze względu na niewskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1, art. 99 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. 2013 r., poz. 490, ze zm.), oraz art. 108 § 1 k.p.c. - w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.